

Roermond, 18 december 2024

Geachte Minister Bruins,

Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de voorgenomen wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob).

De wijzigingen betreffen onder meer een wettelijke zorgplicht voor gemeentes met als doel om er voor te zorgen dat alle inwoners van Nederland binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige openbare bibliotheekvoorziening.

Zorgplicht

Met deze zorgplicht en de eis tot volwaardig, professioneel bibliotheekwerk kan ik het alleen maar hartgrondig eens zijn want elke inwoner van Nederland verdient een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zich kunnen ontwikkelen en die toegang biedt tot kennis en informatie. De manier waarop deze eis wordt vorm gegeven in deze wijziging vind ik minder gelukkig. Eén fysieke vestiging per gemeente met minimaal vijftien bemenste openingsuren per week is een tamelijk dwingend format, dat in de ene gemeente veel te klein is en in een andere gemeente juist veel te groot. Ik pleit daarom graag voor maatwerk.

Lokale situatie

Onze bibliotheek, de Bibliotheek Bibliorura, werkt voor twee gemeentes: Roermond en Roerdalen. We hebben één vestiging: een grote, schitterende bibliotheek midden in mooiste winkelstraat van Roermond.

De gemeente Roermond is van plan om een extra vestiging van de bibliotheek te maken in de wijk Donderberg. Voor de inwoners van deze wijk is het lastig om naar de bibliotheek in het centrum van de stad te komen terwijl zij wel juist veel baat zouden kunnen hebben bij alle diensten die wij bieden. De reeds lang bestaande wens om juist in die wijk een bibliotheekvestiging te maken kreeg vleugels dankzij de bij de nieuwe Wsob behorende SPUK-regeling en er wordt inmiddels hard gewerkt aan de voorbereidingen voor een nieuw filiaal.

In de gemeente Roerdalen (20.000 inwoners, verdeeld over 6 dorpen) is géén vaste vestiging maar daar voeren we alle functies van de bibliotheek uit op locatie: we hebben dBoS op alle scholen in de gemeente, we doen BoekStart in samenwerking met zowel het consultatiebureau als de kinderopvang. We hebben een IDO spreekuur, we organiseren cursussen Klik & Tik, Digisterker en Digivitaler en we organiseren literaire activiteiten. Bij de bestaande vrijwilligersbibliotheken in de verschillende dorpen hebben we een afhaalpunt waar inwoners gereserveerde boeken uit onze bibliotheek kunnen afhalen. Dit alles in overleg en in samenwerking met de gemeente. Als de gemeente Roerdalen gedwongen gaat worden om een vaste vestiging te maken zal dat

ongetwijfeld ten koste gaan van alle andere activiteiten die we nu in de gemeente organiseren want de gemeente kan zijn geld maar één keer uitgeven. Bestaande activiteiten, zoals bv BoekStart en dBoS, die bewezen resultaat opleveren als het gaat om leesbevordering en het voorkomen van laaggeletterdheid zouden dan sneuvelen ten gunste van het passieve uitlenen van boeken. En alhoewel ik een groot fan ben van boeken uitlenen lijkt me dit een onwenselijke situatie waar niemand iets mee opschiet.

Maatwerk

Daarom pleit ik hierbij nogmaals voor de mogelijkheid tot maatwerk in de wet. Er moeten zeker eisen worden gesteld aan de kwaliteit van het bibliotheekwerk, maar die kunnen ook op een andere manier geformuleerd worden dan in een platte eis over huisvesting. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door voorwaarden te stellen aan de uitvoering van de verschillende functies die een bibliotheek heeft en aan de professionaliteit daar van. Leg meer nadruk op de lokale situatie, op de omvang van de gemeente en op aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen.

Maak ook ruimte in de wet voor een mobiele voorziening zoals een bibliobus, die flexibel kan inspelen op de lokale situatie. Benadruk het belang van het meerjarenplan dat de gemeente moet maken. Daarin kunnen de gemeentes in samenspraak met de bibliotheek vastleggen op welke manier er invulling gegeven gaat worden aan de vijf wettelijke functies, op de manier die het beste aansluit bij de lokale situatie.

Daarmee wordt de samenwerking tussen de gemeentes versterkt en wordt het doel dat alle inwoners binnen een redelijke afstand toegang hebben en houden tot een volwaardige openbare bibliotheekvoorziening beter geborgd voor de toekomst.

Met vriendelijke groet,

Jeanine Deckers

Directeur-bestuurder
Bibliotheek Bibliorura